

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

29. De Parochiis & Alienis Parochianis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

vocanti se sistat. Item si ad pugnandum
 I cessans alterum, crebra convitia & contu-
 melias adjiciat, quâ itte molestiâ se liberando
 & subeundo dedecore aliter liberare non
 possit, nisi armis congregiatur, nunquid si
 talis provocatus in duello occumbat, sepul-
 turâ Ecclesiasticâ privari debet? In simi-
 libus circumstantijs acceptantem duellum
 oblatum non animo occidendi provocan-
 tem, sed gratiâ merâ defensionis, saltem in
 foro interno excusari putant Lucas Floro-
 nus *de duello. 6. §. 2. Filiuc. tom. 1. tract. 15. capit. 5. num. 107. & 113. Laym. in Theol. mor. lib. 3. tract. 3. p. 3. capit. 3. n. 3. Nav. capit. 15. num. 3. & 4.* Pro eadem sententia speculativè plures rationes faciunt, quas adducit Lessius *de J. & J. lib. 2. cap. 9. dubio. 12. n. 83.* Practicè tamen contrarium tenendum videtur propter malas consequentias, & quòd plerumque aliud medium sit conservandi honorem, v. g. dicendo ad provocantem, se paratum fore, si per Ecclesiam liceret, vel provocantem experturum, quocum negotium habeat, si palam, & non proditorie agressus fuerit, &c. Lessius *d. l. n. 84. Peregrin. de duello. q. 24.*

2) Sed quidquid sit de hac difficultate, an excusetur, qui merè defensivè duellum honoris causâ suscipit, quæ non est de præsentis instituto latius examinanda, interim tamen si supponerem sententiam affirmativam, dicerem tamen occumbentem in tali duello non esse Ecclesiasticè sepeliendum, id quod evincere videtur Bulla Clem. VIII. *illius vi-ces, &c. §. 5.* ubi apertè statuitur poenas duellantium procedere, si unus miles cum altero etiam ex hostili castro, etiam ducum permisso, privatâ tamen de causa duellum in-ecat: quale duellum profectò miles sine ingenti apud totum exercitum diffamatione, & contemptu utique detrectare non potest. Ratio autem fundamentalis est, quòd ad exe-

crationem & extirpationem alicujus crimi-
 nis (in genere talis) aut abusus malis
 aut sine culpa vera, quæ non sunt sine
 aut culpâ præsumpta; & sæpenumero
 ex præiumpione mali damnatur, quæ
 men reverà est innocens: ita electus per
 moniam alterius etiam ignominer, igno-
 tate privatur, *c. nobis fuit. 27. de Summ.*
 ita filij hæreticorum, item filij eorum, qui
 crimen læsæ Majestatis perpetrarunt, pro-
 ter puniuntur, per privationem hono-
 successionum, dignitatum, &c. ut
mors sit solatium, & vita supplicium
 quamvis ex sua persona nihil committat
c. vergentis. 10. de Hæret. l. qui quis.
Ad L. Jul. Majest. ita multorum loca
 sunt statuta, ut cum armis deprehensus
 carcerem impingatur, imò nonnunquam
 licè suspendatur, nullâ admittâ excusatione
 quòd fortassis ad defensionem contra
 stem arma gestaverit.

TITULUS XXIX.

De Parochijs & alicuius

Parochianis,

§. I.

De Parochijs.

SUMMARIUM.

1. Quid sit Parochia & Parochia.
2. Ut ab Episcopi fiat certa Parochiarum definitio.
3. Quando & qualiter nova parochie erigantur.
4. Licetum est locorum Ordinarijs ob casu rationabiles duas parochias in unam congregare.
5. Quæ sint jura parochialia.
6. Si conflet Ecclesiam esse parochialem, fundantur ibi intentionem in jure.
7. Ad probandam parochiam quatuor requiruntur.
8. Parochie & Monasterij incorporate, licet per alios provideantur, retinent tamen omnia parochialia.

Non est idem beneficium curatum & Ecclesia parochialis.
Quaedam beneficia sunt alicuiusmodi, quaedam tantum habitum.

Parochia dicitur locus, in quo degit populus alicui Ecclesiae (qua propterea parochialis vocatur) deputatus, cuius finibus limitatus. Tuse. 1. p. *Concl.* 94. n. 1. unde & frequenter in iure parochia Patrocinia appellatur, quod graece idem sonat, Conuentus, seu habitatio accolarum.

Pertinet autem ad Episcopi officium Patrociniorum fines & populum designare. c. *ad idem omittit.* 11. *causa* 16. q. 7. *Trid. sess.* 21. *de Refor.* c. 13. ubi mandat, ut in ijs Civitatibus & locis, ubi Parochiales Eccl. certam non habent fines, sed promiscue pertinentia Sacramenta administrantur, Episcopi procuratori animarum salute, distincto populo in certas propriasque Parochias, unicuique suum perpetuum & proprium Parochianum assignent, a quo solo licite Sacramenta percipiuntur &c.

Olim quidem constitutum erat in c. *non. de 3. causa* 10. q. 3. ut non minus quam decem municipia sive domus & familiae Ecclesiae parochiali assignarentur: sed rectius ad unum Episcopi relinquatur, qui providere debet de tanto & tali parochiae districtu, ut populus ad divina commodè convenire, & parochus ex decimis & oblationibus congrue alii possit.

Quod si parochianorum numerus in tantum excresecat, vel locorum distantia faciat, quo miris praesertim tempore hyemali populus ad unam Ecclesiam commodè conveniat, vel aegrotantibus Sacram. deportentur, poterunt Episcopi novas parochias etiam in vicis prioribus rectoribus erigere & pro sustentatione novorum parochorum competentem portionem ex redditibus matricis sive antiquioris Ecclesiae assignare, aut si necesse fuerit, populum ad alimenta (quae ex prio-

ri Ecclesia satis haberi nequeunt) novis parochus praestanda compellere. *Trid. sess.* 21. *de Ref.* c. 4.

Circa quam constitutionem *Trid. desumptam* ex c. 3. x. *de Eccles. edif.*

Notandum I. quod Ecclesia matrix in nova parochia ex suo quasi gremio ereceta acquirat jus patronatus, ejusque rector sive parochus possit praesentare Sacerdotem ad istam novam Ecclesiam, d. c. 3. *de Eccles. edif.* si tamen partem suorum reddituum contulerit. *Garc. de Benef.* p. 5. c. 9. num. 57.

Notandum II. decimas ad Ecclesiam matricem pertinentes non transire ipso jure ad Ecclesiam novam, sed in arbitrio Episcopi esse, an decimas vel alios fructus eidem assignare velit. *Barb. in Coll. ad d. c. 4. Trid. num.* 16.

Notandum III. quod Episcopus citare & audire debeat antiquae Ecclesiae rectorem & patronum; si forte iustam causam habeant contradicendi; & si forte parochia in incorporata, ejus defensio non ad vicarium curam exercentem, sed ad Praelatum loci, cui parochia incorporata est, pertinebit. *Barb. d. l. n. 11. & 14.*

Notandum IV. quod ad evitacionem novae parochiae erigendae numerositati populi vel distantiae locorum provideri possit per erectionem novae capellae (quae & filialis dici solet) quae sit in potestate & proprietate parochialis antiquae, & in qua parochus vel Praelatus habens Ecclesiam incorporatam exponat Sacerdotem principalis Ecclesiae coadjutorem sive vicarium. *Rota apud Tamb. post tom. 3. de jure Abbat. decis.* 32. n. 6. *Barb. de offic. Episc. alleg.* 68. num. 7.

Ex adverso si aliqua parochia ad tantam paupertatem deveniat, ut ex ejus redditibus facta tecta conservari aut Parochus alii aequat, nec per unionem aliorum beneficiorum

beneficiorum simplicium ei provideri possit, licet locorum ordinariis ex duabus parochiis unam facere. *Trid. d. f. 21. c. 5.*

5 Porro ad Ecclesias parochiales pertinet jurisdictionem in foro poenitentiali exercere, Sacramenta administrare, matrimonia solemnizare, Eucharistiam aservare, fontem baptismalem, coemiterium & jus sepeliendi defunctos habere, ut demum ejus Rectori jus sit, decimas oblationesque percipere, teste Innoc. & Panorm. *ad rubric. hujus Tit.* Licet verò ex singulis his narratis juribus non præcisè probetur, nec ex eorum defectu temper reprobetur Ecclesia esse parochialis, cum similia possint etiam aliis Ecclesiis ex privilegio, vel consuetudine, aut præscriptione competere, quando tamen constat Ecclesiam esse parochialem, tunc quoad omnia ista jura habet fundatam intentionem, ut si desuper cum alia Ecclesia oriatur, non Ecclesia parochiali, sed alteri onus probandi incumbat.

Attamen de hoc ipso nonnunquam disceptatur, quibus argumentis Ecclesia propriè parochialis esse convincatur: Quatuor requisiti conjunctim justificanda esse ad probandam parochiam ex dictis aliorum DD. & Rotæ Decis. colligit Barb. *de Parocho. p. 1. c. 1. n. 37.* Primum est, inquit, potestas fori poenitentialis. Secundum locus certis finibus limitatus, in quo populus alicui Ecclesie deputatus degit. Tertium, ut Parochus curam exercent nomine proprio. Quartum, ut sacerdos tanquam rector singulariter & non cum aliis ad regimen parochialis Ecclesie admittatur.

8 Verum circa hæc duo ultima requisita advertendum est, quod ea non Ecclesiam, sed personam respiciant, id est, probanda sint ad eum solummodò effectum, si quis contendat se esse verum & proprium parochum loci. De cætero ipsa Ecclesia ex primis duo-

bus requisitis satis probatur esse parochialis frequens enim est, quod Parochus in Monasteriis, Capitulis, Collegiis, aliis beneficiis uniri, & incorporari, in quibus Sacerdos curam non proprio sed vicario mine, nec solus, sed cum aliis exercet. Interim ipsa Ecclesia retinet omnia parochia jura, & si desuper sive à Vicario, sive à Episcopo vel Extraneo in Monasterium vel Capitulum, cui incorporata est, fundatam intentionem habentem apud Tambur. *de Jure Abbat. in decis. 102.*

Demum advertendum est, non semper se idem beneficium curatum, & Ecclesia parochialem. Nam Ecclesia sive beneficium curatum generalis quid est, cuius sub se plures species; & quævis Parochia sine cura non sit, potest tamen curam parochialem esse, ut in Ecclesiis, quæ Fidei pellantur; in locis noviter ad fidem captis, vel ad habitandum accommodatis, quibus necdum limites parochiales per Episcopum assignati sunt.

Alia quoque beneficia sunt curata parochialia, quæ curam tantum fori poenitentialis, sive potestatem & jurisdictionem vilitandi, excommunicandi, absolvendi, corrigendi, judicandi &c. Et hæc curæ & improprie cura dicitur teste Barb. *Paroch. p. 1. cap. 1. n. 47.* Cura autem propriè accepta est cura fori poenitentialis & sacramentorum administratio. Incomparabilitas, & residentia, & non gationem non est inter utriusque curæ beneficia diversitas, *Trid. sess. 6. c. 1. sess. 23. c. 1. de Ref.*

Sed & beneficia curata, quædam actu curata, in quibus de facto exercetur, quædam autem habitu tantum, in quibus nimirum ex primæ institutione curam annexa fuit, sed capitea per unum

privilegium, consuetudinem, aliumve casum
clara sunt: & hæc beneficia habitu solum
ad instar simplicium beneficiorum ha-
bentur, nec cadunt sub dispositionem Juris
curatis beneficiis loquentem. v. g. quoad
compatibilitatem, residentiam &c. Barb.
l. num. 50.

§. II.

De Parochis, eorumque requisitis,
Officio & Potestate.

SUMMARIUM.

- 1. Parochus & Plebanus quomodo differant.
- 2. Parochus nunc in qualibet Parochia esse debet.
- 3. Requisita Parochi, etatis maturitas morem gra-
vitas & debita scientia.
- 4. Parochus ab initio non necessario debet esse sacer-
dos: sed sufficit quod sit 25. annorum inchoa-
torum, & Minoribus constitutus.
- 5. Iure canonico tamen debet suscipere sacerdotium,
nisi Ecclesia sit Collegiata.
- 6. Morum gravitas & bonum exemplum maxime in
Parochis commendatur & requiritur.
- 7. Quis ejus debet esse scientia?
- 8. In quibus consistat officium Parochi.
- 9. Quæter Missæ sacrificium pro suis ovibus Para-
chi offerre teneatur.
- 10. Quæter teneatur ad residentiam personalem.
- 11. Parochus habet tantum Jurisdictionem in foro pe-
nicentiali & Sacramentali, quam tamen etiam
extra territorium privatum exercere potest.

Parochum esse, qui parochiæ præest, con-
stat. Et vocatur nonnunquam etiam Rector
Ecclesiæ, scilicet parochialis, aut plebanus:
quævis proprie plebanus sit, qui plebaniam
habet, ut est, Ecclesiam sub se plures Ecclesi-
as, vel Capellas habentem. Text. & Gloss. in
c. si Clerici vel Mon. in 6. Barbos. l. E.
f. l. c. 18. n. 5.

Possumt quidem, imò de jure deberent in
una parochiâ esse plures Clerici. c. 3. de Vit.
& con. Cler. (quamquam id de consuetudine
non servetur, nec ob exilitatem reddituum
plenamque servari possit) unus tamen tan-
ENGEL IN DECRET. LIBER III.

tum in unâ Ecclesiâ potest esse parochus: non
plures: sicut nec vicissim unus in pluribus
parochiis esse potest. cap. cum non ignores.
15. de Præbend.

Porro, cum ars artium sit regimen anima-
rum, c. cum sit. de Et. & qual. nemo de-
bet id suscipere, & in parochum constitui,
qui idoneus non sit. Dicuntur autem idonei,
in quibus 3. concurrunt requisita, nimirum
ætatis maturitas, morum gravitas, & debita
scientia. c. cum in cunctis. 7. §. inferiora.
de Elect.

Quod attinet ad ætatem, in parochia re-
quiritur, ea est 25. annorum inchoatorum.
d. §. inferiora. & c. licet Canon. 14. eod.
in 6. Neque tamen Parochus statim initio,
quando sibi confertur parochia, sacerdos esse
tenetur, dummodò sit Clericus saltem in mi-
noribus constitutus, c. 2. de Instit. in 6. c.
si pro Clericis. de Præb. in 6. Nec obstat
textus in cap. prætereà. 5. de Et. & qual.
cum Gloss. ibid. ubi dicitur, quòd non debe-
at ad regimen Ecclesiæ Parochialis aliquis,
nisi Subdiacenus sit ad minus, admitti.
Nam statim subditur: dispensatrvè tamen
in minoribus ordinibus constituti consue-
verunt assumi. Per quæ verba declara-
tur illud procedere de rigore Juris antiqui,
& saltem de consuetudine, quæ tacitam dis-
pensationem inducit, illud non servari. Imò
Jus illud antiquum & strictum per d. c. 2.
& c. si pro Clericis, indifferenter correctum
esse docent Archid. Joan. Andr. & alii teste
Glossa in d. c. si pro Clericis.

Porro talis Clericus in minoribus vel sa-
ceris constitutus intra annum à die adeptæ
possessionis suæ parochiæ numerandum in
sacerdotem promoveri debet, aliàs, si intra
hunc terminum, cessante legitimo impedi-
mento, promotus non fuerit, elapso anno
ipso jure privatus erit. d. c. licet Canon. &
c. commissæ. de Elect. in 6. exceptis tamen
Ppp p Eccle-

Ecclesiis Collegiatis, etiam si alias Parochiales sint, & iis, qui ad earum regimen assumuntur: in his enim non habere locum hanc constitutionem, ut quis elapso anno ipso Jure sit privatus, sed requiri, ut juxta antiquiores Canones monitio Episcopi præcedat, & si monitus aliquis non ordinatus fuerit, tùm demùm per sententiam privari possit, declaratum est in *c. statutum. de Elect. in 6.*

16 Circa morum gravitatem recolantur tradita in *Tit. de Vit. & honest. Cleric.* & quæ monet Concil. Trid. *sess. 22. de Reform. c. 1.* Optimè S. Greg. *l. 34. Mor. c. 30.* ait: *Non debet hominum ducatum suscipere, qui nescit homines bene vivendo præire, se qui ad hoc eligitur, ut aliorum culpas corrigat, quod refecare debuit, ipse committat.* Certè quæ de Clericis generaliter statuta sunt circa bonos mores à SS. Canonibus multò magis in Parochis, qui aliis bono exemplo, non minùs, quàm verbo præesse debent, obtinere censenda sunt.

17 Circa scientiam in Parocho requisitam optandum quidem foret, ut non nisi optimè instructi in SS. Theologiâ & SS. Canonibus assumerentur: quia verò id in tenuioribus præsertim Parochis haud facile haberi potest, ideò saltem in Parocho desideratur, ut sciat ea, quæ plebi sunt ad salutem necessaria, nempe ut sciat articulos fidei, & Decalogum, eaque aliis explicare possit, & insuper sufficienter sciat ea, quæ pertinent ad Sacramentorum administrationem. Sotus *4. dist. 23. art. 4. conc. 3.*

18 Officium & potestatem Parochi consistere in curâ animarum & administratione omnium Sacramentorum (Confirmatione & Ordine exceptis, quæ muneris Episcopalis sunt) constat. Quò pertinet etiam prædicatio Divini Verbi, & catechizatio puerorum, ac rudium, quæ in Concil. Trid. *sess.*

24. de Reform. c. 4. specialiter commendatur. Item celebratio Missarum proximè festivis, aut aliis ex fundatione scriptis diebus. Ubi iterum in *d. Conc. sess. 23. c. 1. in pr.* insinuat, quòd Parochi ex præcepto divino (imò & naturali ratione) teneantur pro suis omnibus Sacramentis Missæ offerre.

Quòd tamen non eo sensu acceptum est, quòd semper totum sacrificium copaliter pro subditis offerendum sit, sed quam possit Parochus secundùm attentionem celebrare: sed sufficit, si parochus suarum ovium meminerit, & quòdque arbitrio boni viri principalis attentionem pro eis faciat. Barb. *de Offic. Paroch. l. c. 11. n. 10.*

Ad prædictas autem funciones præcedas necessariam esse residentiam in parochia manifestum est. Quæ Parochus multò citius, quàm Canonici & alii beneficiarii imponitur, præsertim à Concil. Trid. *sess. 23. de Reform. c. 1.* ubi cavetur, ut parochus iustam causam etiam licentia Episcopi præsertim obtenta requiratur: quæ sine gratia Episcopi ultra duos menses extendi non possit. Unde & licentia, ut causâ studii parochus abesse possit olim in *c. cum ex eo. in 6.* ad septennium protensa, correctè teste Barbof. *ibid. num. 55.* Videlicet *sup. Tit. IV. de Cler. non resid.*

Jurisdictionem in foro externo Parochus non habet, sed tantum in poenitentia, nec pœnas & multas externas imponere, nec censuras inferre, aut in foro externo iis absolvere, nec causas audire & iudicare potest: sed si quæ hominibus sunt, ad Judicem Ecclesiasticum, seu Confessorium Episcopale referre debet. Parochus autem non tantum valide, sed licet quæ potestatem & jurisdictionem suam

in parochia, verum etiam extra paro-
chiam exercere, irrequisito licet Parocho
sed dummodo privatim id fiat; confessio-
nes v. g. excipiendo, aut alia Sacramenta ad-
ministrando sibi subditis parochianis. Pu-
blice autem & cum stola Ecclesiam vel Con-
fessionale ingrediendo sine licentia Parochi-
ani loci id facere non liceret, ne alienam
jurisdictionem videatur turbare: sicut nec
Episcopus sine alterius Episcopi licentia in
alio diecesi vel loco exempto jurisdictionem
& Pontificalia exercere potest. *c. cum
Episcopus. de Offic. ord. in 6. Clem. 1. de
for. comp.* Plura de Parochiis, eorumque
obligatione & officio eorumque juribus, ex-
tensius tradita sunt in *Manuali Paro-*
chianum.

§. III.

De propriis & alienis Parochianis.

SUMMARIA.

1. Quam dicantur Parochiani proprii, vel alieni.
2. Quomodo in duobus locis quis possit habere domi-
cilium & esse Parochianus.
3. Etiam quasi domicilium alicubi habens habetur
pro parochiano.
4. Parochiani tenentur Sacramenta suscipere a pro-
prio Parocho: & quid de consuetudine?
5. Morem audire in diebus etiam festis alibi pos-
sunt, si non aditu contemptus.
6. Si moros pars a Parochia abesse velit, parochus non
debet tolerare.
7. Parochiani pro certa persona in Parochum assumen-
da, vel contra eam supplicare possunt.

Parochiani dicuntur, qui intra limites
Parochie alicujus stabiliter habitant, &
domicilium posuerunt, sive Clerici sint,
sive Laici: dicunturque proprii respectu
eius Parochi, in cujus parochia degunt, ci-
que subdunt; respectu alterius, in cujus pa-
rochia domicilium non habent, alieni.
Nec solum respectu Parochi, sed etiam
Episcopi parochiani vocantur: quia dioce-

ses etiam nomine parochiarum nonnun-
quam appellantur, ut constat *ex c. per.
& ult. h. t.*

Quomodo domicilium constituitur, ani-
mo scilicet & facto, *L. domicilium.* cum
Gl. ibid. ff. ad Municipal. jam diximus in
*Lib. I. Decret. Tit. XI. §. 3. de Temp. ordi-
nat.* Potest autem quis habere domici-
lium in 2. locis & parochiis, & sic utrius-
que parochi proprius parochianus esse.
Quod tamen non statim contingit, si in 2.
locis aliquis domos, vel hortos habeat,
vel ad villam in alia parochia sitam, sive
causa recreationis, sive ad exercenda rura-
lia venire soleat. *cap. is, qui 3. de Sepult.
in 6.* sed tunc demum, si utrobique ita in-
structus sit, ut in ambobus locis se collo-
casse censetur juxta text. in *l. assumptio.
6. §. 2. ff. Ad Municipal.* Ita erit, si quis
in uno loco per astatem, in altero per hye-
mem habitare soleat: nam ad domicilium
non requiritur, ut quis perpetuo ibi maneat,
dummodo non recedat, nisi cum intentione
redeundi. Ibi enim unusquisque domicilium
habet, unde rursus non sit discursus, si
nihil avocet: unde cum profectus est, pe-
regrinari videtur, quod si redit, pere-
grinari jam destitit, ut loquitur Imperator
in *L. civis. 7. C. de Incolis.*

Sed quid si aliquis longo tempore in ali-
qua parochia, in qua domicilium non habet,
forte propter studia & negotia com-
morari debeat, aut velit, an non etiam ille
pro parochiano habendus erit? *xx.* Affirma-
tive nam etiam per quasi domicilium quis
redditur parochianus, praesertim in ordine
ad suscipienda Sacramenta (excepto Sacra-
mento ordinis) a Parocho & Praelato loci
teste Gloss. in *Clem. 1. de Privileg. Pa-
norm. in c. cum contingat. n. 29. de For.
comp. Laym. Theol. moral. l. 1. tr. 6. c. 10.
n. 5.* Hinc studiosus v. g. Salisburgi exi-

stans parochiam suam hic habere censetur: licet si discedat in patriam, etsi reverfurus ad studia, etiam ibi propriam parochiam habeat, teste Laym. l. cit.

25 Igitur sicut Parochus parochianis suis tenetur ad sacramenta ministranda: ita ipsi vicissim tenentur in parochiâ suâ Sacramenta Eucharistiæ & Pœnitentiæ frequentare, Missam audire, coram eo, si velint, matrimonium celebrare. Imò in *Clem. 1. de Privileg.* sub excommunicatione reservata prohibetur Regularibus, etiam exemptis, ne sine speciali licentiâ parochorum Extremam Unctionem, vel Eucharistiam alienis parochianis administrent, aut matrimonio assistant. Verùm tam per privilegia Mendicantium, quàm per consuetudinem ab hoc Juris rigore recessum est: nam extra tempus Paschale passim, non solum Sacramentum Pœnitentiæ, sed etiam Eucharistiæ sive apud Regulares, sive in aliis Ecclesiis frequentari permittitur, scientibus & non contradicentibus, qui propterea tacite consentire censentur. De quibus plura Casistæ.

26 Quod attinet ad auditionem Missæ, licet in *c. 2. h. t.* statuatur, parochum alienos parochianos, qui propriâ parochiâ contemptâ suam volunt audire Missam, ab Ecclesiâ suâ abjicere debere. Item in *Extravag. Vices de Treng. & pace.* Religiosis Mendicantibus sub excommunicatione inhibeatur, ne prædicent populum non teneri audire Missam diebus festis in propriâ Parochiali Ecclesiâ, nisi fortè justam causam se absentandi habeat &c. Nihilominus de consuetudine, si desit contemptus, etsi justa causa fortè non absit, alibi sine peccato Parochiani Missam audire possunt, præsertim post Declarationem Leonis X. PP. quàm refert Barb. de *Offic. Par. p. 1. c. 11. n. 15.* quâ declaravit, omnes fideles, qui apud Mendicantes, dummodò non contempto proprio

Parocho Missas audiunt, præcepto Canonico satisfacere, nec peccatum vel poenitentiam propterea incurere. Quod idem in Concil. Trid. *sess. 24. cap. 4. de Reform.* ubi Parochianos tantum monendos dicitur in propriâ Parochiâ Divina officia frequentent. Igitur, si contemptus desit, contempnitis absentis præsumitur: cum dicitur, etiam non præsumantur.

Interim ex cit. auctoritatibus Juris adhuc inferri potest, si ferè omnes aut major pars Parochianorum alibi, quam Parochiâ suâ Missam audire vellet, Parocho tolerari non debere.

Quæres. An Parochiani possint personam pro Parocho petere, aut ab ordinario collatore reculare. *xx. Q. primum*, nullum jus competere parochianis nominandi, vel eligendi sibi Parochum, imò pro certâ personâ supplicent, et præteris paribus sit æquè idonea meliorum Ordinarium, si eum assumat, quàm alium invitis parochianis obtrudat: hoc ipso, si alia requisita concurrant, qui parochianis est gratior, magis videretur, tanquam majori cum iracundia futurus, *arg. c. quod DEI timore.* *Statu Monach.* ubi Panorm. *n. 1. de oblatu* eendum, non esse in arbitrio Parochianorum oblatum Parochum reculare. Applicare tamen eis licebit, si rationabilem causam eum recusandi habere se prædicent in simili instare possunt, ut si Parochus malè vivat, à parochiâ amoveatur: enim magnoperè interest, ne in illo pastore periculum incurrant per *Maximian. dist. 87. & Panor. rescriptum* terum quæ Jura parochiani suis Parochianis & sepulturis, suis locis dictum dicendum est.